

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 20 јули 2020 година, врз основа на примена жалба од Искра Коровешовска, ја донесе следната:

ОДЛУКА

Интернет - порталот „Нова ТВ“, со текстот насловен „Пропагандната машина финансирана од Унгарија, инспирација за нова герила акција“, го прекрши Кодексот на новинарите во членовите 1 и 13.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 7 јули 2020 година, главниот и одговорен уредник на телевизија „Алфа“, Искра Коровешовска, поднесе жалба за текстот со наслов „Пропагандната машина финансирана од Унгарија, инспирација за нова герила акција“, објавен на 4 јули 2020 година, на интернет - порталот „Нова ТВ“ (www.novatv.mk).

Во жалбата се наведува дека текстот содржи мешање на факти и мислење, вест и коментар, говор на омраза, дискриминација, пристрасност и неурамнотеженост во информирањето и незастапена втора страна.

Коровешовска, меѓу другото, потенцира дека во текстот не е наведен извор на тврдењата за поткрепување на изнесените квалификации.

„На пример, во делот од текстот: „Груевистичката пропагандна машина не престанува да пере мозоци ниту откако Груевски избега од правдата, во Будимпешта. Со таа разлика што овие медиуми веќе не се финансираат од пари на граѓаните, туку од реклами на сомнителни бизниси и реклами за маслиново масло од Будимпешта.“ нема ниту извор, ниту еден аргумент за да се поткрепи изнесеното“, се вели во поднесената претставка на главната и одговорна уредничка на „Алфа ТВ“.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со интернет – порталот „Нова ТВ“ и побара да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Медиумот не одговори на наводите на жалбата.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **ОСНОВАНА** и со мнозинство гласови одлучи дека Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членовите 1 и 13.

Член 1: *„Новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. Доколку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно“.*

Член 13: „Новинарот треба да прави разлика меѓу фактите и мислењата, меѓу веста и коментарот“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 20 јули 2020 година, членовите на Комисијата за жалби ги разгледаа наводите на жалителот и извршија увид во спорната содржина.

Членовите на Комисијата, најнапред, утврдија дека се работи за текст без автор и содржина која избилува со тенденциозни коментари на сметка на поголема група медиуми. Текстот е едностран и не нуди целосно објективна информација и согледување на сите значајни аспекти на темата. Напротив, медиумот наместо вест со внимателно одбрани реченици, пласира коментаторско известување. Анонимниот автор дава лични заклучоци и судови, а за медиумите чии имиња се прикажани на фотографиите изнесува тврдења дека вршеле политичка пропаганда и биле финансирани од Унгарија, без воопшто да им се даде простор да го кажат својот став.

Оттука, Комисијата најде дека во текстот на интернет – порталот „Нова ТВ“ е прекршен **членот 1** од Кодексот на новинарите, отстапка која особено е нагласена во следната реченица:

„Пропагандната машина на Никола Груевски и ВМРО-ДПМНЕ послужи како инспирација за нова герила акција во Скопје. Во скопско Дебар Маало е поставен телевизор на кој се гледаат имиња на медиуми во сопственост на бизниси кои се поврзуваат со унгарскиот премиер, Виктор Орбан, кој му овозможи азил на бегалецот од правдата Груевски.“

Постулат на новинарската професија е да се обезбеди „втора страна“, особено во случаи кога новинарот изнесува сомневања или обвинувања или кога некој е предмет на напад и критика.

Проверката на податоците и точноста се морални императиви на новинарството, затоа новинарот е должен да ја провери информацијата од што е можно повеќе извори, а најмалку два меѓусебно неповрзани извора.

Во продолжение, Комисијата се согласи дека во текстот е прекршен и **членот 13** од Кодексот на новинарите, според кој новинарот треба да прави разлика меѓу фактите и мислењата, меѓу веста и коментарот. Оваа отстапка е забележителна во следната реченица од текстот:

„Груевистичката пропагандна машина не престанува да пере мозоци ниту откако Груевски избега од правдата, во Будимпешта. Со таа разлика што овие медиуми веќе не се финансираат од пари на граѓаните, туку од реклами на сомнителни бизниси и реклами за маслиново масло од Будимпешта.“

Новинарите имаат право на свое мислење, став и вредносен суд, но не смеат сопственото мислење да го камуфлираат како факти.

Мора да биде јасно разграничено што се факти и информации, а што коментар, претпоставка или став на авторот за да се избегнат дезинформирање и манипулирање со публиката.

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како што е погоре наведено.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Теофил Блажевски, Лилјана Пецова – Илиеска и Ердем Ахмет.

Се обврзува интернет - порталот „Нова ТВ“ (www.novatv.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави оваа одлука.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

